

Geofyzikální ústav AV ČR, v.v.i.
Archiv výtvarného umění

GFÚ

ARCHIV

Vás srdečně zvou
na padesátou čtvrtou výstavu cyklu

Setkávání

Pavel Rudolf:
obrazy

zahájení ve čtvrtek 22. března 2018
v 17:00 hodin

úvodní slovo Jiří Hůla,
hudební doprovod
saxofonový kvartet TyTety

otevřeno 23. března - 8. června 2018
po-pá 8.00-16.00 hodin

Geofyzikální ústav AV ČR
Boční II, 140 00 Praha 4-Spořilov
www.ig.cas.cz
www.artarchiv.cz

Žhavá exprese a chladní konstruktivisté

Pavel Rudolf v r. 1987 napsal: „Myslím si, že umění by mělo odrážet ducha a atmosféru doby. Všechno se mění, je v pohybu, vznikají nové věci, nové vztahy mezi jevy, nové souvislosti a s tím i nové myšlení a senzibilita. Tohoto pohybu se v duchovní oblasti zúčastňuje také konstruktivismus. Jako způsob zkoumání, objevování a zviditelňování jevů, zákonitostí a vztahů prostřednictvím geometrie.“

Konstruktivistickému umění se Pavel Rudolf (1943) plně věnuje od roku 1979, našel v něm „velké uspokojení a pocit seberealizace“. Jeho tvorba se podobá počínání vědce, který znovu a znovu, po sté a po tisíci, jenom se změněnými vstupními podmínkami, vykonává stejný pokus. Výsledky, kterých dosahuje, jsou překvapivě bohaté, ale nikdy nevybočí z předem vymezené oblasti, z daného systému.

Dílo Pavla Rudolfa má sice značný ohlas v zahraničí, ale u nás dosud větší okruh vážných zájemců či sběratelů nenašlo. Brání se totiž seč může – neatraktivními náměty, materiální chudobou, neokázalostí provedení. Na dlouhých dvacet let omezil Pavel Rudolf výrazové prostředky na minimum, na kresbu černou tuší.

Většina černobílých, rýsovaných kreseb je

založena na principu spojování bodů. Ty propojuje dvěma základními způsoby – úsečkami nebo kruhovými oblouky. Na Pedagogické fakultě Masarykovy Univerzity v Brně studoval v letech 1963-1967 nejen výtvarnou výchovu, ale i matematiku – dvěma různými body prochází jenom jediná přímka, ale nekonečně mnoho kružnic či kruhových oblouků.

V roce 1998 začal rýsovat akrylem na plátno. Klasická forma jakoby povýšila Rudolfovy obrazy z oblasti průzkumu mezi umělecká (opravdová) díla. Princip je stejný, to jenom médium závěsného obrazu samovolně navozuje pocity závažnosti a hodnoty, posouvá díla blíž k divákovi, k uznané kráse, barva už nemá jenom rozlišovací, ale i estetický smysl. Velký soubor obrazů a kreseb částečně vychází přímo z vlastností plochy papíru či plátna. Daný formát tak určuje (spoluurčuje) umístění výchozích bodů (vrcholy čtverce, středy stran, úhlopříčky atd.), jednota stavebních prvků (kružnic) zaručuje homogenost vznikající struktury. Poměry poloměrů kružnic a stran čtvercových pláten ovlivňují výsledný rytmus, zředění či zhuštění křivek. Jednoduchá metoda nabízí nevyčerpatelné možnosti, různých poloměrů je přece nekonečně mnoho, navíc lze jejich velikost v jednotlivých vrstvách obrazu proměňovat. Ve

volbě všech stavebních prvků vždy ale zůstává kus umělecké iluze, zvědavosti, tušení a očekávání.

Konstruktivistická tvorba je chápána – v protikladu ke žhavé expresi – jako chladná a neosobní, vypočítaná činnost. Mezi expresivními malíři ale sotva najdete tak pro svůj způsob vášnivě zaujaté umělce jako jsou či byli rodilí konstruktivisté – Jan Kubíček, Zdeněk Kučera, Stanislav Zippe či Radoslav Kratina.

Klasický konstruktivismus se do značné míry vyčerpal, ale Pavel Rudolf otevřel nové, dosud neprobádané oblasti. Neohlíží se na obecný zájem, vlídné přijetí či odmítnutí, nehledá strategie vedoucí k úspěchu, soustavně pracuje. Originálním a nepřehlédnutelným dílem rozšiřuje i naše možnosti prožívání a chápání světa.

Konstruktivistické práce jsou založené na důvěře v lidský rozum, na tušení vyššího řádu, na očištné moci logické konstrukce; domýšleno do důsledků, na víře v možnost lepšího uspořádání společnosti. Oproti bezradnosti a bezobsažnosti velké části současné výtvarné produkce je to tvorba plná naděje.

Jiří Hůla

